

kulinarični pohod

OB DNEVU OČARLJIVIH RASTLIN

Trubarjeva domačija na Rašici - sobota, 18. 5. 2019, ob 9h

Turistično društvo Dobropolje v sodelovanju z Zavodom Parnas vabi v **soboto, 18. maja** na **KULINARIČNI POHOD OB DNEVU OČARLJIVIH RASTLIN**, s pričetkom ob **09.00** na **Trubarjevi domačiji na Rašici**.

PROGRAM:

- 9.00-9.30 zbiranje pohodnikov na Trubarjevi domačiji
- brezplačni ogled Trubarjeve domačije ob mednarodnem muzejskem dnevu
 - predstavitev info-točke Mišje doline-Natura 2000 – pod kozolcem
 - predstavitev čezmejnega projekta Uživam tradicijo Interreg Slovenija-Hrvaška
 - prevzem degustacijskih zapestnic in plačilo startnine (odrasli 10 EUR, otroci 5 EUR, predšolski otroci – BREZPLAČNO)

9:30 - 13:30 VODEN POHOD V SPREMSTVU LOKALNIH VODNIKOV:

Rašica – Skedenca nad Rajnturnom (Natura 2000) – Ponikve – Rimska cesta Jerneja Pečnika – Male Lašče – Mišja dolina (Natura 2000) – Rašica.

Dolžina poti: 8 km, manj zahtevna pot, športna obutev (ob poti bodo 4 degustacijske točke, zadnja točka bo na Trubarjevi domačiji).

IZHODIŠČE: Trubarjeva domačija ... ob mednarodnem muzejskem dnevu Muzejski kompleks (spominska hiša z mlinom, žago ter gospodarskim poslopjem) predstavlja osrednjo točko spomina na Primoža Trubarja, očeta slovenskega jezika. Tu je vstopno mesto v Mišjo dolino – območje Natura 2000 in točka na kulinarični transversali "Uživam tradicijo" od Panonije do Jadrana.

1. Kulinarična točka: Skedenca nad Rajnturnom – Natura 2000 ... pehtran in suho sadje

Prvi del kulinaričnega pohoda vodi po delu tematskih poti Po Trubarjevi rojstni fari, voden pohod ob Prazniku suhega sadja je organiziran tretjo nedeljo v septembru – v organizaciji Društva za ohranjanje dediščine Gradež, ki bo poskrbelo za 1. kulinarično točko.

Kulinarična dediščina: pehtran in suho sadje.

Severozahodno od naselja Rašica se pričinja območje Natura 2000: Skedenca nad Rajnturnom (*Skedenca je vodoravna kraška jama v občini Velike Lašče, ki meri 109 metrov. Ponikovci ji pravijo Pekel*). V bližini se nahaja nenavadna skalna gmota – Zmajevo gnezdo. Med zavarovanimi vrstami v jami je drobnovratnik, drobna jamska živalca brez oči in pigmenta.

Drugi del pohoda smo speljali po označeni poti iz Ponikev do Zmajevega gnezda in Rajturna, kjer Turistično društvo Dobropolje pripravlja tekaške prireditve.

2. kulinarična točka bo tako v gostišču Adam v Ponikvah, kjer so spomin na oglarjenje ohranili v hišni specialiteti – dobropoljski kopi.

2. Kulinarična točka: Ponikve ... Dobropoljska kopa

Ponikalnica Rašica, ki velikolaško mokrotno Mišjo dolino (Natura 2000) zapusti na Rašici, nadaljuje svojo pot proti Ponikvam in dobropoljski dolini ter v kraško podzemlje izgine v veličastnih ponorih v Ponikvah. Okoliški gozdovi so zagotavljali les za delovanje fužin, ohranil pa se je tudi spomin na številne oglarske kope. Turjaški gospodje Auerspergi so v 14. in 15. stoletju ob Rašici pričeli s fužinarstvom, Rašica pa je v zgornjem toku celo spremenila svoje ime v Fužinščico. S turškimi vpadi so fužine večinoma zamrle, kasnejši tehnološki napredek pa je terjal čedalje več potreb po lesu, dninarje in bajtarje so naseljevali v zasilna bivališča po gozdovih. Že pred letom 1835 so v teh krajih zlasti kovači kuhali oglje, čušperski graščak Larisch pa je v Ponikvah 1855 zgradil sodobno topilnico železa ter za svoje delovanje potreboval vse več oglja.

Pohod bomo nadaljevali po Rimski cesti Jerneja Pečnika.

Starinoslovec Jernej Pečnik, doma s Ceste v Dobropolju, je odkril številne arheološke najdbe zlasti na Dolenjskem in s svojimi najdbami bogatil muzejske zbirke v Ljubljani, na Dunaju in drugod po svetu.

Ob nekdanji rimski cesti med Ponikvami in Velikimi Laščami, ki je del tematske poti Rimski cesta Jerneja Pečnika, je Turistično društvo Dobropolje v sodelovanju z ljubiteljskim

botanikom Brankom Dolinarjem označilo očarljive rastline, ki pozdravljajo tako Ponikovce kot Laščane. Na povezovalni poti med obema občinama se ti namreč vsakodnevno rekreirajo. Celotna tematska pot je daljša in vodi vse do vasi Krka, označena pa je z lesenimi miljniki in belo modro markacijo.

3. Kulinarična točka: Velike Lašče ... zorjena govedina z velikolaškega

Obdelana kulturna krajina in pridelava zdrave hrane sta vodilo Kmetijske zadruge Velike Lašče, ki že vrsto let povezuje številne kmete na Velikolaškem med seboj. Njihova glavna panoga je živinoreja, usmerjena v pridelavo mesa in mleka. Njihovo posebnost predstavlja

zorjena govedina, ki jo je potrebno pripraviti že štiri tedne prej, da meso ustrezno dozori in pridobi svoj odlični okus. Meso, ki ni bilo zamrznjeno, je povsem drugačnega okusa, ohranja pridih očarljivih rastlin s pokošenih travnikov in pašnikov. V teh krajih poteka živalim prijazna reja s certifikatom Izbrana kakovost, ki ga vodi KZ Velke Lašče in ga potrjuje kontrolna organizacija. Seveda pa mora biti meso tudi pripravljeno na pravi način, ki ga obvladajo le posamezniki. Torej ob pohodu ob dnevu očarljivih rastlin nismo pozabili niti na gurmanske mesojedce.

4. Kulinarična točka: Trubarjeva domačija ... ob dnevu očarljivih rastlin

Na Trubarjevi domačiji se naš kulinarični sprehod začne in zaključí. Ker ta dan praznujemo mednarodni dan očarljivih rastlin, ga bomo v tem duhu tudi zaključili. Lokalna samooskrba in uporaba sezonskih jedi vodita Lili Mahne, ki ima registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji, ob pripravi inovativnih prigrizkov z izročilom kulinarične dediščine, a današnjim očem, okusom in navadam še prijaznejših. Ob vodi med jelšami pa seveda lahko svoj obisk nadaljujete ob prijaznem osebju in ponudbi Trubarjevega gaja na domačiji, kamor se boste gotovo radi vračali.

ORGANIZATORJI:

V projektu Uživam tradicijo Interreg Slovenija-Hrvaška smo v sodelovanju z lokalnimi ponudniki oblikovali kulinarični pohod po poteh v okolici Trubarjeve domačije na Rašici (Rašica 69, 1315 Velike Lašče).

Za kulinarične degustacije ob poti bodo poskrbeli lokalni ponudniki kulinarične dediščine:

- Društvo za ohranjanje dediščine,
- Picerija Adam Ponikve,
- Kmetijska zadruha Velike Lašče in
- Lili Mahne - dopolnilna dejavnost na kmetiji.

Naravno in kulturno dediščino ob poti bodo približali lokalni vodniki iz velikolaške in dobrepoljske občine. Turistično društvo Dobropolje nam bo predstavilo nove označbe očarljivih rastlin ob Rimski cesti Jerneja Pečnika.

STARTNINA (pokriva le degustacije hrane na štirih točkah):

- za odrasle v višini 10 EUR
- za osnovnošolske otroke 5 EUR.

Prijave zbiramo do petka, 17.5.2019.

DODATNE INFORMACIJE:

Zavod PARNAS: info@zavod-parnas.org, 041 833 456 (Metka Starič)